

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Експертизи товарів та послуг
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030510 «Товарознавство і торгівельне підприємництво»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
Бакалавр
(назва освітньої програми)

на тему: «Товарознавча характеристика та оцінка якості лакофарбових
матеріалів»
(назва теми)

Виконавець:
студент 49 групи
факультету Міжнародної економіки
Селіков Єгор Сергійович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
Кандидат тех. наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Захарчук В.Г. _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На українському ринку останні чотири роки виявилися найбільш складними для виробників лакофарбових матеріалів (ЛФМ). Економічна криза зупинила велику кількість будівельних проектів, що зумовило зниження попиту на лакофарбові матеріали до рівня 2000 р. Сьогодні ситуація починає поліпшуватися за рахунок малих темпів приватного будівництва. Саме тому актуальним є аналіз розвитку ринку лакофарбових матеріалів за 2014–2018 рр. та визначення тенденцій на 2019 р. Оскільки встановлено, що Україна має великий потенціал у виробництві ЛФМ, то необхідно встановити сучасний підхід до визначення споживчих властивостей та чинників їхнього формування. Для цього необхідно визначити сучасний асортимент ЛФМ, який можуть забезпечити вітчизняні виробники.

Лакофарбові покриття забезпечують захист від дій зовнішнього середовища і покращують декоративні властивості виробів із різних матеріалів. Вплив повітря, сонячної радіації, вологи і різних температур, більшою мірою впливає на ступінь стійкості лакофарбових покриттів.

Мета дослідження. Метою випускної роботи є аналіз українського ринку лакофарбових матеріалів; визначення споживчих властивостей та оцінка якості лакофарбових матеріалів, зокрема, перспективних швидковисихаючих, екологічних воднодисперсних емалей.

Завдання дослідження:

1. Провести аналіз структури споживання та перспективи ринку лакофарбових матеріалів в Україні.
2. Визначити особливості формування сучасного асортименту ЛФМ.
3. Ознайомитися з регламентуючою нормативною документацією та останніми змінами в ній.
4. Проаналізувати чинники, які впливають на формування споживчих властивостей ЛФМ.

5. Встановити номенклатуру показників споживчих властивостей ЛФМ.

6. Провести оцінку якості лакофарбових матеріалів відповідно до діючої нормативно-технічної документації.

7. Визначити особливості фальсифікації ЛФМ.

Об'єкт дослідження – лакофарбові матеріали, які реалізуються на ринку України.

Предмет дослідження – споживчі властивості та якість лакофарбових матеріалів.

Методи дослідження – експериментальні методи для оцінки якості лакофарбових матеріалів та статистичні для аналізу тенденції на ринку України.

Інформаційна база дослідження. В якості інформаційної бази для дослідження використовувалися напрацювання таких авторів, як: Дудла І.О., Голодюк Г.І., Передрій О.І. Також використовувались статистичні дані для аналізу ринку лакофарбових матеріалів та нормативно-технічні документи, для визначення методики оцінки якості.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (49 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок. Основний зміст викладено на 57 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 12 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Перспективи розвитку вітчизняного ринку лакофарбових матеріалів**» наведено динаміку виробництва лакофарбових матеріалів вітчизняними виробниками. Також подається порівняльна характеристика величин експорту та імпорту лакофарбових матеріалів. Надано аналіз нормативно-технічної документації щодо якості лакофарбових матеріалів.

У другому розділі «**Характеристика асортименту та оцінка якості лакофарбових матеріалів**» надано характеристику зразкам вітчизняної продукції для подальшої оцінки якості. Визначені асортимент та показники якості. Проведена оцінка якості зразків лакофарбових матеріалів.

У третьому розділі «**Інформаційна ідентифікація та особливості фальсифікації лакофарбових матеріалів**» розроблено комплекс споживчих властивостей та визначенні чинники, які впливають на формування споживчих властивостей. Наведенні особливості ідентифікації та фальсифікації лакофарбових матеріалів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. За результатами дослідження ринку встановлено, що 70 % ринку належать декоративним ЛФМ і 30 % – промисловим. Аналізуючи тенденцію виробництва ЛФМ можна зробити висновок, що об'єм виробництва збільшився майже на 30%, доля вітчизняних продуктів на внутрішньому ринку складає 85%, що свідчить про конкурентоспроможність вітчизняних виробників та великий потенціал галузі в цілому. Спираючись на конкурентоспроможність виробників можна зробити висновок, що виробники збільшать частку експорту у декілька разів.

2. Під час визначення асортименту лакофарбових матеріалів було встановлено: лакофарбові матеріали класифікуються на декілька категорій за такими ознаками: за видом; за переважним призначенням; за плівкоутворювачем. По типу лакофарбові матеріали поділяються на лаки, фарби, порошкові фарби, ґрунтовки, шпаклівки та емалі. Залежно від призначення ЛФМ можна умовно поділити на 9 груп: атмосферостійкі; обмежено атмосферостійкі; консерваційні; водостійкі; спеціальні;

маслобензостійкі; хімічно стійкі; термостійкі; електроізоляційні, електропровідні.

3. За результатами аналізу нормативно-технічної документації встановлено, що в Україні проводиться робота з впровадження національних стандартів серії «Фарби та лаки», що відповідають сучасним вимогам та є ідентичними європейським (EN) та міжнародним (ISO), в яких регламентуються вимоги до ЛФМ, покриттів і запроваджують сучасні методи їх контролю, які відповідають світовій практиці. Членами ТК 168 «Лаки та фарби», функції секретаріату якого виконує Асоціація українських виробників лакофарбової промисловості, здійснено переклад і науково-технічне редагування ще більше 50 стандартів, проте вони не були опубліковані. Усунення законодавчих перешкод дозволить суттєво прискорити запровадження в Україні національних стандартів методом перекладу, які будуть ідентичні європейським і міжнародним. Це забезпечить реалізацію сучасних світових підходів до регламентування вимог до якості ЛФМ та стане реальним кроком до усунення технічних бар'єрів у торгівлі цією продукцією між Україною та ЄС.

4. Встановлено, що на формування якості та споживчих властивостей лакофарбових матеріалів впливають такі чинники: сировинні матеріали, технологія виготовлення та склад композиції. Як було встановлено, склад композиції передумовлює номенклатуру споживчих властивостей лакофарбових матеріалів. В залежності від співвідношення формуючих склад речовин (пластифікатори, наповнювачі, пігменти, емульгатори, розріджувачі, розчинники), лакофарбовий матеріал буде проявляти певні споживчі властивості, які виробник хотів надати виробу.

5. Розглянуто номенклатуру споживчих властивостей лакофарбових матеріалів, до яких входять функціональні властивості, властивості надійності, ергономічні, естетичні, екологічні властивості, властивості безпеки. До функціональних належать: показники досконалості виконання

основної функції; показники універсальності; показники виконання допоміжних функцій.

До властивостей надійності належать: безвідмовності, довговічності, ремонтпридатності і зберігання.

6. Визначенні методики інструментальної оцінки показників якості лакофарбових матеріалів відповідно до ДСТУ ISO 1513:2014 Фарби та лаки. Перевіряння та готування проб для випробування (ISO 1513:2010, IDT) та ДСТУ EN 13300:2012 Краски и лаки. Водно-дисперсионные лакокрасочные материалы и системы покрытий для внутренних стен и потолков. Классификация (EN 13300:2001, IDT). Відповідно до яких проведено оцінювання відповідності показників емалі нормативно-технічній документації на основі органолептичних і фізико-хімічних досліджень обраних зразків. За показником часу висихання зразки мають наступні результати: «Kolorit» – 0,45 год.; «Tikurilla» – 0,5 год.; «Metalliq» – 0,5 год.; «Profi» – 0,4 год.; «Sniezka» – 0,45 год. За показником рН зразки мають наступні результати: «Kolorit» – 8 ; «Tikurilla» – 8,1; «Metalliq» – 8,7; «Profi» – 8,8; «Sniezka» – 8,3. За показником кількість летючих речовин зразки мають наступні результати: «Kolorit» – 56,3%; «Tikurilla» – 55,4%; «Metalliq» – 54,6%; «Profi» – 55,1%; «Sniezka» – 54%. За показниками часу висихання, рН, і кількістю летючих речовин, всі зразки відповідають вимогам нормативно-технічної документації. За показником декоративних властивостей марок «Kolorit» і «Tikkurila» та «Sniezka» отримано найкращі бали (1,1 та 1,25 відповідно). Усі зразки відповідають вимогам нормативно-технічній документації.

7. Під час визначення особливостей фальсифікації ЛФМ було визначено, що: фальсифікація лакофарбових матеріалів зазвичай буває асортиментною, якісною і кількісною. Асортиментна фальсифікація проявляється в навмисному зміні найменувань, призначення, типу, марки товару. Особливо часто зустрічається незаконне використання відомих марок продукції. Якісна фальсифікація особливо поширена. Основні її способи:

розведення; недовкладення або відсутність окремих компонентів. Підприємства, що випускають продукцію великими серіями, як правило, здійснюють кількісну фальсифікацію – фасують продукцію зі значним відхиленням від нормативної маси або обсягу.

АНОТАЦІЯ

Селіков Є.С., «Товарознавча характеристика та оцінка якості лакофарбових матеріалів»,

(прізвище та ініціали студента)

(назва кваліфікаційної роботи)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030510«Товарознавство і торгівельне підприємництво»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – лакофарбові матеріали, які реалізуються на ринку України.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти оцінки якості лакофарбових матеріалів.

Проаналізовано сучасний стан виробництва лакофарбових матеріалів в Україні, особливості фальсифікації та ідентифікації лакофарбових матеріалів. Також були проаналізовані чинники формування споживчих властивостей та формування асортименту лакофарбових матеріалів.

Запропоновано комплекс споживчих властивостей лакофарбових матеріалів в залежності від складу композиції.

Ключові слова: лакофарбові матеріали, якість, показники якості, споживчі властивості, фальсифікація, ідентифікація.

ANNOTATION

Selikov E.S., «Merchandising characteristics and quality assessment of paint and varnish goods»,
(*students surname and initials*) (work title)

Thesis for specialist degree in specialty 6.030510 «Merchandise and trade
enterprise»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2019

Thesis consists of three chapters. Object of study – paint and varnish materials, which are sold in the market of Ukraine.

The current state of production of paint and varnish materials in Ukraine, peculiarities of falsification and identification of paint and varnish materials is analyzed. The factors of formation of consumer properties and formation of a range of paint and varnish materials were also analyzed.

A complex of consumer properties of paint and varnish materials is proposed, depending on the composition of the composition.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of assessment of the quality of paint and varnish materials.

Keywords: paint and varnish materials, quality, quality indices, consumer properties, falsification, identification.